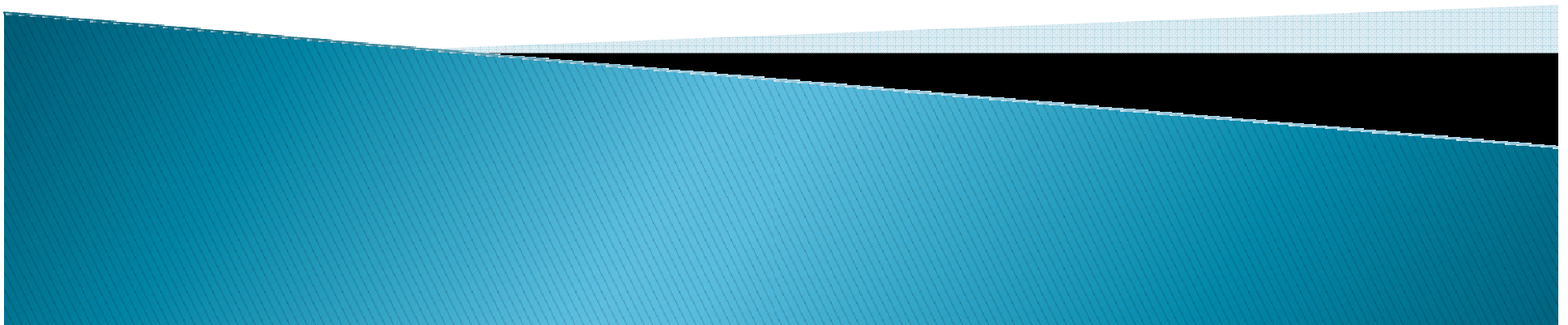

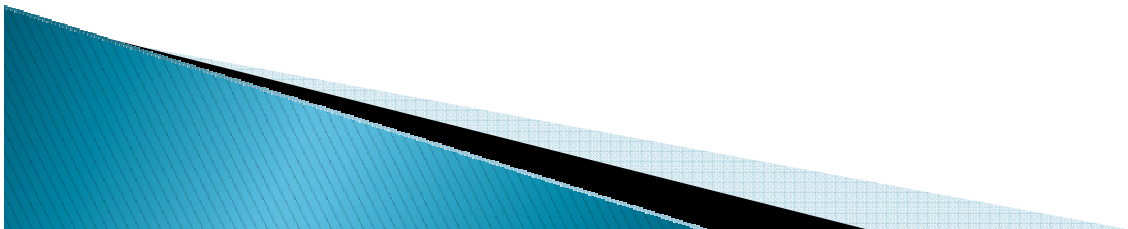
AVIOEROKO KYMMENIEN YHTEISTEN VUOSIEN JÄLKEEN

Laaksamo Elli-Maija
Sosiaalityöntekijä, perheterapeutti
ellimaija.laaksamo@dnainternet.net

Tutkimusmatkailua aiheen tiimoilta

- ▶ Otsikosta voi löytää hämmennyksen: ”ei kai vanhat eroa?”, ”ei voi olla totta!”
- ▶ Vähän kirjoitettu, puhuttu, tutkittu
- ▶ Kysymys: ”olisiko joku vanhempi tuttava eronnut?”
- ▶ Iskulause: Hyvän ikääntymisen elementtejä on hyvä ja turvallinen parisuhde
- ▶ Määttä: leskeytymisen suru ja uusrakastumisen riemu (Seniorirakkaus, 2005)

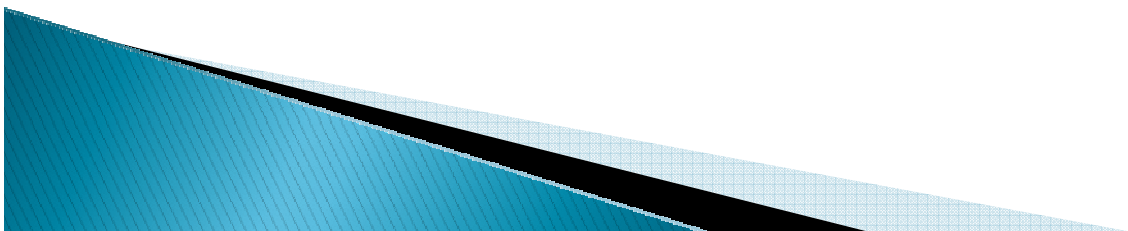
Erojen taustoja

Uusi rakkaus – toinen lähtee, toinen jää

Irti väkivallan kierteestä ja alistussuhteesta

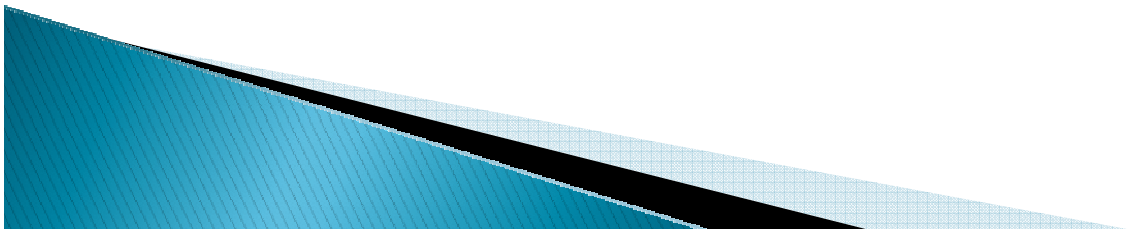
Erilleen ajautuminen

Toisen sairastuminen, erityisesti naisen
pitkäaikaisen sairauden puhkeaminen

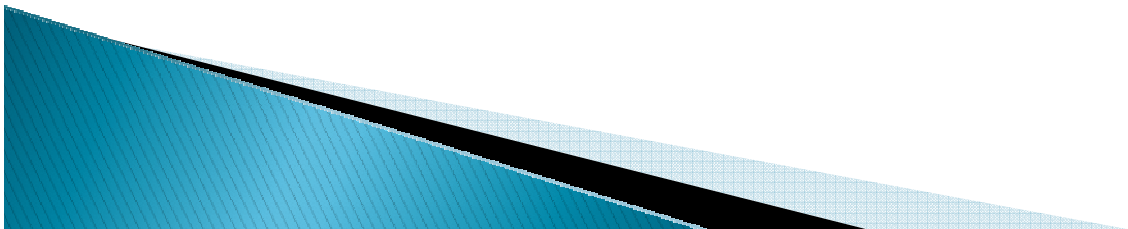
Vaikutukset

- ▶ Ero vaikuttaa identiteettiin
- ▶ Erosta kertominen: kuinka kerrotaan lapsille, lapsen lapsille, sukulaisille, tuttaville; ei ole perinteen turvaa
- ▶ Puhuminen hopeaa, vaikeneminen kultaa: eristyminen, ihmisten välttely, yksinäisyys, itsetuhon riski
- ▶ Sosiaalinen verkosto: Miten käy ystävyys-suhteiden? Alkaako esiintyä rintamalinjoja? Parisuhteesta sinkuksi.

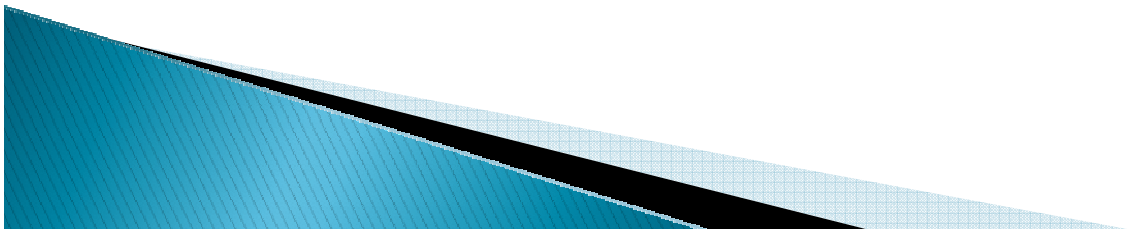
Vaikutukset

- ▶ Sukulaissuhteet: sukujuhlat
- ▶ Ensi kertaa yksin asuvana
- ▶ Monet muutokset samanaikaisesti
 - Eläkkeelle jääminen
 - Terveydelliset muutokset
 - Sosiaaliset verkostot
- ▶ Taloudelliset seuraukset

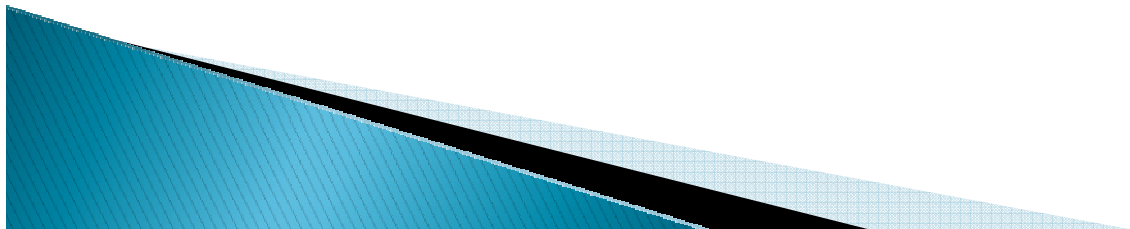
Tunteet

- ▶ Häpeän, syyllisyyden, epäonnistumisen, pelon tunteet
- ▶ Itsetunnon naiseuden, miehisyyden kolhu ”olisinko voinut vaikuttaa?”
- ▶ Yhteisen tulevaisuuden, vanhuuden haaveiden menetys; yhteisen isovanhemmuuden, yhteisen hautapaikan (hautakiven) menetys

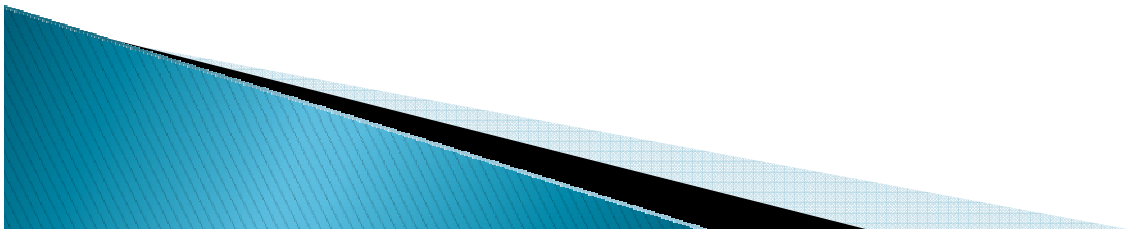
Yli 50-vuotiaiden erossa auttaa

- ▶ Iän tuoma viisaus
- ▶ Ystävät
- ▶ Hyvä vanhemmuus ja isovanhemmuus
- ▶ Eron käsittely
- ▶ Riittävän neutraali suhtautuminen ex-kumppanin elämään
- ▶ ”Hattu päähän ja pää pystyyn!”
 - (Erosta eheäksi -opas,2010)

Mistä apua?

- ▶ Eläkeliitto: Erokurssit v:sta 2002 (RAY tukee)
- ▶ Vertaistukitoiminta (myös Kuopiossa)
- ▶ Eroneuvo
- ▶ Miessakit: Erosta elossa
- ▶ Seurakuntien perheasiainkeskukset

Lähteet

- ▶ Sosiaaliturva (2004): Iäkkäät eheytyvät erokriisistä Eläkeliiton sopeutumiskurssilla
- ▶ ET-lehti (2008): Erosta eteenpäin
- ▶ Eläkeliitto (2010): Yhdessä muutoksen virrassa. Erosta eheäksi -opas ryhmäohjaajalle
- ▶ Eläkeliitto (2011): Tommola Satu (puhelinhaastattelu)
- ▶ Määttä Kaarina (2005): Seniorirakkaus

